

**BOUŠKA, Tomáš – PINEROVÁ, Klára – LOUČ, Michal (eds.).
Českoslovenští političtí vězni: Životní příběhy. Praha:
Političtí vězni.cz a Česká asociace orální historie, 2009.
352 s. ISBN 978-80-254-5825-9.**

Helena Východská

Recenzovaná publikace je pozoruhodným počinem mladých badatelů, pracujících metodou orální historie především na poli naší nedávné minulosti. Téma nespravedlivých procesů a politických vězňů padesátých let je tématem, jež stále ještě poskytuje mnoho příležitostí pro historické bádání. Pokud se odborník rozhodne pro metodu orální historie, podobně jako sledování mladí autoři, je jistě nejvyšší čas, neboť přímých pamětníků valem ubývá, jak uvádějí sami autoři publikace na webových stránkách, kde představují svůj projekt:

„Na počátku 90. let 20. století čítala databáze členů Konfederace politických vězňů na 60 tisíc jmen. Předloňská čísla ukazují počet o jednu nulu nižší, tedy pouhých 6000 a tento stav trvale klesá. Následky věznění v kombinaci s vysokým věkem představují největší problém projektů, jako je ten, který zde předkládáme. Možná už za pět let nebude možné takový projekt uskutečnit.“³²⁸

³²⁸ Euroskop. cz [online]. [Cit. 2011-11-08]. Dostupné z www.euroskop.cz/gallery/46/13938osnova_projektu_politicti_vezni.doc.

Autoři nejsou v daném tématu elévy, navazují na zkušenosti s vydáním anglicky psané publikace *Czechoslovak political prisoners: 5 male and 5 female stories of Stalinism*.³²⁹ Úvodní část publikace poskytne přehledovou historickou studii, která téma a obsah rozhovorů uvádí do historického kontextu. Autoři popisují rozvoj vězeňského systému, systému represí v 50. letech, představují každodenní život ve vězení a v pracovních táborech. Dále následuje 17 vybraných reprezentativních životopisných rozhovorů s bývalými politickými vězňů a vězeňkyněmi. Obsah rozhovorů sleduje dětství a genezi životního příběhu s důrazem na téma „nelegální činnosti“ obětí, vyšetřování, uvěznění a výkon trestu v bývalém Československu. Důležitou tečkou za každým rozhovorem je popis osobních prožitků po návratu do civilního života. Publikace je ilustrována fotografiemi osob, dobových dokumentů a souvisejících předmětů.

Celý projekt byl metodicky podporován odborníky z Centra orální historie při Ústavu soudobých dějin AV ČR. Původní nahrávky i redakčně upravené rozhovory jsou dostupné v databázi téže instituce. K dalším informacím pak sami autoři odkazují na webových stránkách www.politictivezni.cz a www.politicalprisoners.cz, kam směřuje laskavého čtenáře i recenzentka.

Autoři byli v rámci celého projektu vedeni snahou především zachytit včas vzácná svědectví odcházejících autentických svědků a zpracovat je do podoby, jež nejlépe poslouží zejména mladé generaci, pro kterou už je téma poněkud odtážitou záležitostí. V anotaci své publikace na deskách knihy aspirují tvůrci také na edukační využití textů. Takové využití lze jen doporučit, je zde však na místě poznámka, že pro tento účel by bylo jistě potřeba vybavit publikaci ještě didakticko-metodologickým aparátem, publikovaným např. na webovém Metodickém portálu pro učitele – RVP.³³⁰

³²⁹ BOUŠKA, Tomáš – PIRNEROVÁ, Klára. *Czechoslovak political prisoners: Life stories of 5 male and 5 female stories of Stalinism*. Česko: Tomáš Bouška, 2009. ISBN 978-80-254-3716-2 (brož.).

³³⁰ *Metodický portál RVP pro učitele*. [online]. [Cit. 2011-11-08]. Dostupné z www: <http://rvp.cz/>.